

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

ΚΟΜ(94) 670 τελικό

Βρυξέλλες, 21.12.1994

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

Κατευθύνσεις για την ΕΕ
σχετικά με
περιβαλλοντικούς δείκτες και "πράσινους" εθνικούς
λογαριασμούς

Η ολοκλήρωση συστημάτων περιβαλλοντικών και οικονομικών
πληροφοριών

1. Η ανάγκη για νέα μέσα προσανατολισμού πολιτικής

Η σταθερή και διαρκής, σεβόμενη το περιβάλλον ανάπτυξη, ως σημαντικός νέος στόχος πολιτικής για την Ευρωπαϊκή Ένωση έχει πλέον καθιερωθεί με το άρθρο 2 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, όπως τροποποιήθηκε από τη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ομοίως, το άρθρο 130P απαιτεί να λαμβάνεται υπόψη η προστασία του περιβάλλοντος στον καθορισμό και την εφαρμογή των άλλων πολιτικών της Κοινότητας.

Στο Λευκό Βιβλίο της Επιτροπής για την ανάπτυξη, την ανταγωνιστικότητα και την απασχόληση [COM 93,700] επισημαίνεται η ανάγκη για ένα "Νέο Αναπτυξιακό Πρότυπο" και τονίζεται η σημασία μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης, η οποία θα περιλαμβάνει την οικονομική ανάπτυξη, την ποιότητα ζωής, τις θέσεις εργασίας, την τοπική ανάπτυξη και το περιβάλλον.

Δεν υπάρχουν, όμως, μέσα προσανατολισμού πολιτικής και πληροφόρησης του κοινού. Αυτό που χρειάζεται -ως πρώτο βήμα - είναι ένα εναρμονισμένο ευρωπαϊκό σύστημα ολοκληρωμένων οικονομικών και περιβαλλοντικών δεικτών και λογαριασμών, στο οποίο θα παρουσιάζονται τα προβλήματα των διαφόρων οικονομικών κλάδων και πεδίων πολιτικής σε διάφορα επίπεδα και το οποίο θα καθιστά δυνατή τη σύγκριση μεταξύ κρατών μελών.

2. Ιστορικό

Το Πέμπτο Πρόγραμμα Δράσης για το περιβάλλον [COM 92, 23] περιέχει ορισμένα δομικά στοιχεία για μια στρατηγική που θα αποσκοπεί στην αειφόρο ανάπτυξη στην Ευρώπη. Στο πρόγραμμα διευκρινίζεται ότι "διαπιστώνεται η ανάγκη να δοθεί υψηλός βαθμός προτεραιότητας [...] στην αξιοποίηση και την αύξηση της πείρας και του δυναμικού του ευρωπαϊκού στατιστικού συστήματος, ώστε να παράγει αξιόπιστες περιβαλλοντικές στατιστικές σε τακτά διαστήματα, οι οποίες να είναι συγκρίσιμες και να συνδέονται με τις παραδοσιακές επίσημες στατιστικές στους οικονομικούς και κοινωνικούς τομείς".

Το πρόγραμμα αναφέρει επίσης ότι "μολονότι η αξία πολλών από τα στοιχεία του περιβάλλοντος είναι δύσκολο να αποτιμηθεί σε χρήμα και μολονότι, στην περίπτωση ορισμένων ιδιαίτερα σημαντικών ή σπάνιων στοιχείων, δεν είναι σκόπιμο να γίνεται χρηματική αποτίμηση, οι μηχανισμοί προσδιορισμού της αξίας και των τιμών, καθώς και οι λογιστικοί μηχανισμοί, θα παίξουν σημαντικό ρόλο στην προσπάθεια για την αειφόρο ανάπτυξη". Μεταξύ των απαιτούμενων μέτρων, το πρόγραμμα αναφέρει την "επέκταση και προσαρμογή των παραδοσιακών μεθόδων της οικονομικής στατιστικής, με βάση τις έρευνες σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, καθώς και τροποποίηση των κυριότερων οικονομικών δεικτών, όπως είναι το ΑΕΠ, ώστε να αντανakλούν την αξία των φυσικών και περιβαλλοντικών πόρων να εξασφαλίζουν τα σημερινά και μελλοντικά εισοδήματα και να λαμβάνουν υπόψη τις περιβαλλοντικές απώλειες και ζημίες με βάση καθορισμένες χρηματικές αξίες".

Εξάλλου, στην πρόσφατη ανακοίνωση της Επιτροπής [COM 94,465] για την "Οικονομική ανάπτυξη και περιβάλλον: ορισμένες επιπτώσεις στον σχεδιασμό της οικονομικής πολιτικής" τονίζεται η ανάγκη για νέα μέσα προσανατολισμού πολιτικής, υπό τη μορφή ολοκληρωμένων συστημάτων οικονομικών και περιβαλλοντικών πληροφοριών.

Το Συμβούλιο και οι αντιπρόσωποι των κυβερνήσεων των κρατών μελών, συνελθόντες στα πλαίσια του Συμβουλίου, στη γνώμη τους για το Πέμπτο Πρόγραμμα Δράσης για το περιβάλλον, που εξέδωσαν την 1η Φεβρουαρίου 1993, επιβεβαιώνουν, τη "ζωτική σημασία του να ληφθούν πλήρως υπόψη οι περιβαλλοντικές πτυχές ήδη από την αρχή κατά την ανάπτυξη άλλων πολιτικών και κατά την εφαρμογή τους, και την ανάγκη κατάλληλων μηχανισμών στα πλαίσια των κρατών μελών, του Συμβουλίου και της Επιτροπής, οι οποίοι θα βοηθήσουν για την επίτευξη αυτής της ολοκλήρωσης, στην οποία βασίζεται η στρατηγική του προγράμματος". Καλούν την Επιτροπή να "μελετήσει σχετικές πρωτοβουλίες". Αναλαμβάνουν να "εξετάσουν σε εθνικό επίπεδο, και σε επίπεδο Συμβουλίου, υπό τις διάφορες συνθήκες του, τη λήψη αντίστοιχων μέτρων για την επίτευξη των ίδιων στόχων".

Ομοίως, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο ψήφισμά του επί του προγράμματος, το οποίο εξέδωσε στις 17 Νοεμβρίου 1992, δέχεται "κατ' αρχήν, ευνοϊκά τις κατευθυντήριες γραμμές του Προγράμματος, και ειδικότερα [...] την ιδιαίτερη σημασία που αποδίδει στην ποιότητα, αξιολόγηση και διάδοση των στοιχείων που αφορούν το περιβάλλον". Περαιτέρω, ζητεί από την Επιτροπή να "καθορίσει με σαφήνεια τους αναγκαίους συμμετοχικούς μηχανισμούς και τα μέσα διαβούλευσης για την αποτελεσματική συμμετοχή όλων των πολιτικών, οικονομικών και κοινωνικών φορέων και συντελεστών, των ΜΚΟ, των οργανώσεων των καταναλωτών, και εν γένει της δημόσιας συμμετοχής".

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αναπτύσσει λεπτομερέστερα τη θέση του στο ψήφισμά του της 22ας Απριλίου 1994 σχετικά με "έναν υπολογισμό του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος, στον οποίο να συμπεριλαμβάνονται και περιβαλλοντικά ζητήματα", με το οποίο τάσσεται υπέρ της "βέλτιστης συνεργασίας" επί του θέματος, καλεί την Επιτροπή "να δώσει κίνητρα στην επιστήμη [...], ώστε να καθορισθούν, με τον τρόπο αυτό, χρήσιμοι και αποδέξιμοι περιβαλλοντικοί δείκτες" [...] και ζητεί από την Επιτροπή να "υποβάλει συγκεκριμένες προτάσεις, επί τη βάσει των αποτελεσμάτων του προγράμματος "δεικτών για τη μόλυνση του περιβάλλοντος" το συντομότερο δυνατόν".

Έως τώρα, όμως, έλειπαν τα συγκεκριμένα στοιχεία για τον τρόπο δρομολόγησης του θέματος. Με την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος στην Κοπεγχάγη (Δανία), ο οποίος άρχισε να λειτουργεί επίσημα την 1η Νοεμβρίου 1994 και ο οποίος θα διαθέτει συγκροτημένο σύστημα συλλογής εκτενών πληροφοριών για περιβαλλοντικά θέματα, τονίζεται η ανάγκη - εκτός από την απόλυτη αναγκαιότητα να αναπτυχθεί ένα κοινό μέσο προσανατολισμού πολιτικής της ΕΕ, έτοιμο για χρήση - να υπάρξει ένα κοινό πλαίσιο για "πράσινα λογιστικά στοιχεία" στην ΕΕ. Ένα πλαίσιο το οποίο, εάν καταρτισθεί με συντονισμένες προσπάθειες, θα παρέχει την αναγκαία νομική βάση και - το σημαντικότερο - θα αποτελέσει ένα κοινό πλαίσιο αναφοράς για τις διάφορες δραστηριότητες στο εν λόγω πεδίο.

3. Ο στόχος

Βάσει μιας έκθεσης, που συνέταξαν οι υπηρεσίες της Επιτροπής, έχει αναπτυχθεί μια σειρά συμπληρωματικών δράσεων, με τις οποίες καθορίζεται ένα ευρωπαϊκό πλαίσιο για την τήρηση "πράσινων λογιστικών στοιχείων", που θα προβλέπει:

- i) ένα Ευρωπαϊκό Σύστημα Ολοκληρωμένων Οικονομικών και Περιβαλλοντικών Δεικτών (European System of Integrated Economic and Environmental Indices - ESI), μια απαραίτητη άμεση ολοκλήρωση οικονομικών επιδόσεων και περιβαλλοντικών πιέσεων των οικονομικών κλάδων κατά συγκρίσιμο τρόπο, εντός δύο - τριών ετών
- ii) το ευρύτερο και βασικότερο έργο για την "πράσινη χροιά" των εθνικών λογαριασμών υπό δορυφορική μορφή (λεπτομερής παρουσίαση των περιβαλλοντικών δαπανών, κατάρτιση λογαριασμών φυσικών πόρων, βελτίωση των γνώσεων για μεθοδολογίες εκτίμησης και χρηματικής αποτίμησης περιβαλλοντικών ζημιών)

Η προτεινόμενη μεθοδολογία επιτρέπει τον καθορισμό ορισμένων βασικών περιβαλλοντικών δεικτών, οι οποίοι μπορούν να ενοποιηθούν πλήρως ή εν μέρει.

Προφανώς, η αειφόρος ανάπτυξη εμφανίζει πολλές πλευρές, οι οποίες υπερβαίνουν κατά πολύ τις περιβαλλοντικές πτυχές στις οποίες εστιάζεται η παρούσα ανακοίνωση. Το πλαίσιο δραστηριοτήτων αντικατοπτρίζει τις μέγιστες δυνατότητες προόδου, ενώ ταυτοχρόνως είναι ανοικτό στην απορρόφηση νέων γνώσεων, καθώς καθίστανται διαθέσιμες. Το πλαίσιο επιτρέπει επίσης την ενσωμάτωση και άλλων πλευρών της αειφορίας (π.χ. κοινωνικών πλευρών).

4. Τα διάφορα στοιχεία

Ο προσανατολισμός πολιτικής για την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής μέριμνας σε άλλες πολιτικές, πρέπει κατ' αρχήν, να βασίζεται σε εκτίμηση των ζημιών του περιβάλλοντος με την ευρύτερη δυνατή έννοια του όρου, που οφείλονται σε ανθρώπινες δραστηριότητες, σε σύγκριση με οικονομικές και άλλες κοινωνικές επιδόσεις αυτής της δραστηριότητας, και λαμβάνοντας υπόψη το κόστος αποφυγής ή αποκατάστασης των ζημιών.

Η εκτίμηση των ζημιών, ωστόσο, είναι δύσκολη, χρονοβόρα και απαιτεί εντατική χρησιμοποίηση πόρων για διάφορους λόγους. Επιπλέον σε πολλές περιπτώσεις, οι αναγκαίες γνώσεις δεν θα είναι άμεσα διαθέσιμες και, επομένως, για την εκτίμηση των ζημιών θα απαιτηθεί πολυδάπανη και χρονοβόρα έρευνα.

Η πίεση που ασκούν οι οικονομικές δραστηριότητες στο περιβάλλον είναι ευκολότερο να υπολογισθεί. Το πρώτο επιχειρησιακό στοιχείο (δράσεις 2 και 3) του προτεινομένου πλαισίου είναι άρα να διαμορφωθεί εντός δύο - τριών ετών ένα Ευρωπαϊκό Σύστημα Ολοκληρωμένων Οικονομικών και Περιβαλλοντικών Δεικτών (ESI). Το σύστημα - το οποίο θα μοιάζει με το ολλανδικό σύστημα NAMEA (Integrating indicators in a National Accounting Matrix including Environmental Accounts), αλλά θα αναπτυχθεί με τη χρησιμοποίηση ενός κοινού Ευρωπαϊκού Συστήματος Δεικτών Περιβαλλοντικών Πίεσεων (European System of Environmental Pressure Indices - ESEPI) - θα είναι διαθέσιμο στα κράτη μέλη και την ΕΕ εντός χρονικού διαστήματος 2-3 ετών. Θα χρειάζεται συνεχή ενημέρωση.

Το ESI θα προσφέρει χρήσιμες κατευθύνσεις για τον τρόπο ενσωμάτωσης της μέριμνας για το περιβάλλον σε άλλους τομείς πολιτικής και θα αποτελέσει με τον τρόπο αυτό έναν ισχυρότατο μηχανισμό προσανατολισμού της πολιτικής. Αυτό επιβάλλει οι τομεακές ιδιαιτερότητες να ενσωματώνονται στην κατάρτιση, την ερμηνεία και τη χρήση ενδείξεων, δεικτών και περισσότερο ενοποιημένων πληροφοριών.

Το ESI θα προσφέρει επίσης για πρώτη φορά ένα συγκριτικό μηχανισμό ενημέρωσης του κοινού σχετικά με την πρόοδο της ΕΕ προς την καλύτερη εξισορρόπηση των οικονομικών επιδόσεων και της περιβαλλοντικής πίεσης.

Το οικονομικό μέρος του ESI θα είναι συμβατό με το Σύστημα Εθνικών Λογαριασμών (ΣΕΛ). Αυτό που χρειάζεται - ως πρώτο βήμα - είναι στην πραγματικότητα ένας ανασχηματισμός και επέκταση των υφισταμένων Εθνικών Λογαριασμών (ΕΛ), ώστε να υπάρχει σύνδεση με περιβαλλοντικούς δείκτες.

Το περιβαλλοντικό μέρος του ESI είναι δυσκολότερο. Το Ευρωπαϊκό Σύστημα Δεικτών Περιβαλλοντικών Πίεσεων (ESEPI), ως πρώτη σημαντική συμβολή, θα υποδείξει τις προτεραιότητες για τη συλλογή σχετικών, συγκρίσιμων φυσικών δεδομένων για τις περιβαλλοντικές πιέσεις. Θα επισημάνει - για κάθε επιμέρους πεδίο περιβαλλοντικών προβλημάτων, όπως ορίζεται στο Πέμπτο Πρόγραμμα Δράσης ή θα προκύψει αργότερα από το ίδιο το ESI - έναν κοινό κατάλογο των κυριοτέρων ρύπων. Θα καθορίσει σειρές Ευρωπαϊκών Συντελεστών Σταθμίσεως (European Weighting Coefficients-EWC), οι οποίοι χρειάζονται για την εναρμονισμένη ενοποίηση των πιέσεων από διάφορους ρύπους. Το σύστημα λειτουργεί κατά απλό, διαφανή και χρονικά αποδοτικό τρόπο.

Το σύστημα ESEPI είναι σχεδιασμένο κατά τρόπο που θα επιτρέπει, οι περιβαλλοντικές "πιέσεις" να πλησιάζουν όσο περισσότερο γίνεται τις "ζημιές". Έχει επίσης σχεδιαστεί, κατά τρόπο που να λαμβάνει υπόψη του, ένα ευρύ φάσμα περιβαλλοντικών προβλημάτων από την "ανθρώπινη υγεία" μέχρι την ανεπιθύμητη "χρήση της γής". Κατ'αρχήν, θα είναι δυνατό να χρησιμοποιηθεί η ίδια μεθοδολογία και για τον καθορισμό των EWC που είναι χρήσιμοι σε συστήματα όπως "ανάλυση κύκλου ζωής", "οικολογικό σήμα", "βέλτιστες διαθέσιμες τεχνολογίες", καθώς και σε άλλα πεδία ειδικότερου ενδιαφέροντος για την χάραξη της συγκεκριμένης κλαδικής πολιτικής στα οποία είναι σημαντικό να υπάρχει μια κοινή ευρωπαϊκή προσέγγιση.

Πρέπει να τονιστεί ότι το ESEPI παρέχει μόνο σχετικές εκτιμήσεις των περιβαλλοντικών ζημιών και λειτουργεί σε αυστηρά μη χρηματική βάση. Αν και διαθέτει διαφάνεια, το ESEPI δεν εμφανίζει τον λόγο για τον οποίο διάφοροι εμπειρογνώμονες αποδίδουν μεγαλύτερη αξία σε ορισμένες πιέσεις απ'ότι άλλοι. Ως εκ τούτου, είναι ουσιώδες να εξασφαλισθεί η αξιοπιστία των EWC μέσω μιας διαφανούς διαδικασίας επιλογής των σχετικών εμπειρογνομώνων.

Ο συνδυασμός δεικτών οικονομικών επιδόσεων και δεικτών περιβαλλοντικών πιέσεων στο ESI, όπως περιγράφεται ανωτέρω, όσο χρήσιμος και να είναι, δεν προβλέπει την πλήρη ενσωμάτωση οικονομικών και περιβαλλοντικών δεικτών. Για τον σκοπό αυτό, χρειάζεται χρηματική αποτίμηση των περιβαλλοντικών ενδείξεων. Το δεύτερο επιχειρησιακό στοιχείο του πλαισίου (δράσεις 4 και 5) έχει σχεδιαστεί για την προώθηση εργασιών στους τομείς αυτούς.

Κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών, οι ακαδημαϊκοί κύκλοι έχουν καταβάλει διάφορες προσπάθειες προκειμένου να καθορίσουν ενοποιημένα αριθμητικά στοιχεία για τις εθνικές οικονομικές επιδόσεις σύμφωνα με έναν ή περισσότερους ορισμούς της αειφορίας, και ακόμη παρέχονται πολύτιμες πληροφορίες, κυρίως όσον αφορά τη συμβολή στην καλύτερη κατανόηση της έννοιας της αειφορίας.

Η διαμόρφωση ενός "πράσινου" ΑΕΠ, αν και παρουσιάζει ορισμένα πλεονεκτήματα και έχει τη δυνατότητα να αποτελέσει μια χρήσιμη συνιστώσα ενός ολοκληρωμένου συστήματος οικονομικών - περιβαλλοντικών πληροφοριών, θέτει ορισμένα δύσκολα μεθοδολογικά ζητήματα, τα οποία αποκλείουν τη δυνατότητα να αποτελέσει ρεαλιστική επιλογή στο προβλέψιμο μέλλον. Επομένως, αυτό που χρειάζεται - ως πρώτο βήμα - είναι μια προσέγγιση η οποία καθιστά ορατά τα ενδιαφέροντα από περιβαλλοντική άποψη μέρη του Συστήματος Εθνικών Λογαριασμών, μέσω του αποχωρισμού τους, η οποία προσθέτει άλλα μέρη, όπως την εξάντληση των πόρων και την υποβάθμιση του περιβάλλοντος, πρώτον υπό τη μορφή φυσικών ενδείξεων, κατόπιν, με τη βοήθεια διαθεσίμων τεχνικών, μετατρέποντάς τις σε χρηματική αξία, διατηρώντας - πάντως - χωριστά τα διάφορα δομικά στοιχεία του εν λόγω Ευρωπαϊκού Συστήματος Ολοκληρωμένων Περιβαλλοντικών και Οικονομικών Λογαριασμών, ακολουθώντας την αποκαλούμενη δορυφορική προσέγγιση.

Τα διάφορα δομικά στοιχεία μπορεί να θεωρηθεί ότι τοποθετούνται σε τρία επίπεδα: στο πρώτο επίπεδο, ευρίσκονται οι πληροφορίες οι οποίες, κατ' αρχήν, μπορούν να συναχθούν άμεσα από το υπάρχον ΣΕΛ, μέσω αποχωρισμού και ανασχηματισμού. Αν και, κατ' αρχήν, είναι διαθέσιμες, χρειάζεται πολλή εργασία για τη συλλογή των δεδομένων, π.χ. σε τομείς όπως δραστηριότητες προστασίας του περιβάλλοντος, όπου, ύστερα από μερικά έτη πειραματικών δοκιμών, είναι πλέον έτοιμη να τεθεί σε εφαρμογή για τη συλλογή δεδομένων η μεθοδολογία SERIEE, η οποία αναπτύχθηκε από την Eurostat και τις στατιστικές υπηρεσίες των κρατών μελών για τη συλλογή δεδομένων σχετικά με τις περιβαλλοντικές δαπάνες.

Στο επόμενο επίπεδο τοποθετούνται εκείνοι οι δορυφορικοί λογαριασμοί, οι οποίοι είναι εν μέρει διαθέσιμοι σε ορισμένα (αλλά λίγα) κράτη μέλη: λογαριασμοί φυσικών πόρων, άλλα φυσικά δεδομένα, όπως ροές πρώτων υλών, αλλαγές στη χρήση γης και ροή "καταλοίπων", δηλαδή ρυπογόνων ουσιών.

Στο τρίτο επίπεδο κινούνται οι δορυφορικοί λογαριασμοί για τους οποίους χρειάζεται καταλογισμός του περιβαλλοντικού κόστους. Αν και είναι βασικό, αναγνωρίζεται επίσης ότι αυτό το μέρος του "πράσινου" ΣΕΛ, είναι επίπονο και, μέχρι ενός σημείου, αποτελεί ακόμη αντικείμενο έρευνας και ανάπτυξης.

Με αυτά τα επιχειρησιακά στοιχεία συνδέεται μια πρόταση (δράση 1) για τον καθορισμό ενός κοινού πλαισίου, ενός "Εγχειριδίου για ένα Ευρωπαϊκό Σύστημα Ολοκληρωμένων Περιβαλλοντικών και Οικονομικών Λογαριασμών" ("Handbook on a European System for Integrated Environmental and Economic Accounting" - ESEA). Η βασική ιδέα είναι να διαμορφωθεί ένα πλαίσιο των διαφόρων συνιστωσών των ολοκληρωμένων οικονομικών και περιβαλλοντικών λογαριασμών, ώστε οι σχετικές δραστηριότητες να αποκτήσουν νομική βάση - και να παρασχεθεί μια κοινή εννοιολογική βάση και ένα κοινό πλαίσιο αναφοράς για τις εργασίες. Η τελευταία πρόταση δράσης (δράση 6) αποσκοπεί στη διατήρηση του συντονισμού στο εν λόγω πεδίο, σε οριζόντιο επίπεδο, πλησίον του Προέδρου της Επιτροπής.

5. Σύνοψη των κυριότερων δράσεων του πλαισίου για "πράσινους" λογαριασμούς στην ΕΕ

1. καθορισμός ενός κοινού πλαισίου συνεννόησης, ενός κοινού πλαισίου αναφοράς για όλες τις δραστηριότητες της ΕΕ στο πεδίο των "πράσινων" λογαριασμών: ένα "Εγχειρίδιο για ένα Ευρωπαϊκό Σύστημα Ολοκληρωμένων Περιβαλλοντικών και Οικονομικών Λογαριασμών (ESEA)".
2. καθορισμός ενός Ευρωπαϊκού Συστήματος Δεικτών Περιβαλλοντικών Πίεσεων (ESEPI). Το σύστημα θα είναι χρήσιμο για τον καθορισμό προτεραιοτήτων κατά τη συλλογή φυσικών ενδείξεων περιβαλλοντικών πιέσεων, για τη συλλογή των ενδείξεων αυτών, για τον καθορισμό σειρών Ευρωπαϊκών Συντελεστών Σταθμίσεως και για την ενοποίηση των ενδείξεων αυτών σε δείκτες περιβαλλοντικών πιέσεων.

3. ο συνδυασμός των δεικτών οικονομικών επιδόσεων και περιβαλλοντικών πιέσεων, ώστε να διαμορφωθεί ένα Ευρωπαϊκό Σύστημα Ολοκληρωμένων Οικονομικών και Περιβαλλοντικών Δεικτών (ESI), το οποίο μπορεί να επιτευχθεί κατά πρώτον εντός δύο ετών, παρέχοντας, για πρώτη φορά, συγκρίσιμα συστήματα ολοκληρωμένων περιβαλλοντικών και οικονομικών δεικτών στην ΕΕ
4. συνέχιση και διεύρυνση των εργασιών για τους δορυφορικούς λογαριασμούς των εθνικών λογαριασμών, που έχουν βασική αξία για τους "πράσινους" λογαριασμούς, όπως περιβαλλοντικές δαπάνες, λογαριασμοί φυσικών πόρων, κλπ.
5. βελτίωση της μεθοδολογίας και διεύρυνση της έκτασης της χρηματικής αποτίμησης των περιβαλλοντικών ζημιών, με σκοπό να ενταχθούν οι εν λόγω πληροφορίες στο ανωτέρω σύστημα
6. εξασφάλιση οριζόντιου συντονισμού των δραστηριοτήτων

Συμπεράσματα

1. Η Επιτροπή είναι της γνώμης ότι

-υπάρχει ανάγκη για νέα μέσα προσανατολισμού πολιτικής, και πληροφόρησης του κοινού σε ευρωπαϊκό επίπεδο, σε σχέση με τον στόχο Ανάπτυξης βάσει της αρχής της Αειφορίας που καθορίζεται στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, στο Πέμπτο Πρόγραμμα Δράσης για το περιβάλλον, καθώς και στο "Νέο Αναπτυξιακό Πρότυπο" στο Λευκό Βιβλίο της Επιτροπής για την "Ανάπτυξη, ανταγωνιστικότητα και απασχόληση"

- η ολοκλήρωση των συστημάτων οικονομικών και περιβαλλοντικών πληροφοριών σε ένα Ευρωπαϊκό Σύστημα Ολοκληρωμένων Οικονομικών και Περιβαλλοντικών Δεικτών (ESI) είναι ένα κατάλληλο σημείο εκκίνησης για την ανάπτυξη των εν λόγω μέσων προσανατολισμού, πολιτικής,

- πρέπει να ενταθεί η περαιτέρω ολοκλήρωση των συστημάτων περιβαλλοντικών και οικονομικών πληροφοριών, με σκοπό να αποκτήσουν οι Εθνικοί Λογαριασμοί "πράσινη χροιά", ακολουθώντας τη δορυφορική προσέγγιση, σύμφωνα με κοινό πλαίσιο και χρησιμοποιώντας κοινά σημεία αναφοράς,

- η ενσωμάτωση των συστημάτων οικονομικών και περιβαλλοντικών πληροφοριών πρέπει να πραγματοποιηθεί με έξη παράλληλες δράσεις, οι οποίες αναπτύσσονται λεπτομερώς στην παρούσα ανακοίνωση, εξασφαλίζοντας ότι λαμβάνονται υπόψη όλες οι αρμοδιότητες, ιδιαίτερα εκείνες του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος και της Eurostat.

2. Οι πόροι που χρειάζονται για την υλοποίηση των δράσεων αυτών θα προσδιοριστούν στο πλαίσιο των διαδικασιών ετήσιας κατάρτισης του προϋπολογισμού, με γνώμονα τους πόρους που είναι διαθέσιμοι στην κατηγορία 3 των δημοσιονομικών προοπτικών.

ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

Πολυετείς δράσεις (1995-1999) σε συνδυασμό με την θέσπιση των περιβαλλοντικών δεικτών και των "πράσινων" εθνικών λογιστικών στοιχείων για την Ευρωπαϊκή Ένωση

1. Τίτλος της ενέργειας:

Πολυετείς δράσεις (1995-1999) σε συνδυασμό με τη θέσπιση των περιβαλλοντικών δεικτών και των "πράσινων" εθνικών λογιστικών στοιχείων για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

2. Σχετικό κεφάλαιο του προϋπολογισμού:

-B4-304 Νομοθετικά και άλλα γενικά μέτρα με βάση το Πέμπτο Πρόγραμμα Περιβαλλοντικών δράσεων

3. Νομική βάση:

- Ψήφισμα του Συμβουλίου και των εκπροσώπων των κρατών μελών, που συνήλθαν στο πλαίσιο του Συμβουλίου, της 1ης Φεβρουαρίου 1993 σχετικά με ένα κοινοτικό πρόγραμμα πολιτικής και ενεργειών σε συνάρτηση με το περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη (5ο Πρόγραμμα Περιβαλλοντικών δράσεων)¹
- Απόφαση 93/464/ΕΟΚ του Συμβουλίου όσον αφορά το πρόγραμμα-πλαίσιο πρωταρχικής σημασίας στον τομέα των στατιστικών στοιχείων 1993-1997²
- Απόφαση 94/.../ΕΟΚ του Συμβουλίου για τη θέσπιση του τετραετούς προγράμματος ανάπτυξης (1994-1997) σε συνδυασμό με τις περιβαλλοντικές συνιστώσες των επίσημων στατιστικών³

4. Περιγραφή της ενέργειας:

4.1. Ειδικότεροι στόχοι:

Καθιέρωση ενός συστήματος περιβαλλοντικών δεικτών και περιβαλλοντικών περιφερειακών λογαριασμών, ως οργανικού μηχανισμού για τη χάραξη των κατευθύνσεων της πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με τις βασικές αρχές της αειφόρου ανάπτυξης, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

4.2. Χρονική διάρκεια: 1995-1999

5. Κατάταξη των εξόδων ή εσόδων:

5.1. Μη υποχρεωτικά

5.2. Διαχωριζόμενα

5.3. Κατηγορία επηρεαζομένων εσόδων : ουδεμία

¹ ΕΕ αριθ. C 138, της 17.5.1993, σ. 1

² ΕΕ αριθ. L 219, της 28.8.1993, σ. 1

³ Κοινή θέση που δημοσιεύθηκε στην ΕΕ αριθ. C 213 της 3.8.1994, σ.15, η οποία πρόκειται να υιοθετηθεί από το Συμβούλιο στις 15-16 Δεκεμβρίου 1994

6. Κατηγορία επηρεαζομένων εξόδων ή εσόδων:

6.1. Επιδότηση κατά ποσοστό 100%:

Έγκριση της επιδότησης για συγκεκριμένες πτυχές των ενεργειών αυτών, για τις οποίες ενδέχεται να απαιτηθεί η επιδότηση κατά 100%. Ωστόσο, υφίσταται γενικότερη λειτουργική επικουρικότητα σε ό,τι αφορά τα στατιστικά προγράμματα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στο βαθμό που το μεγαλύτερο μέρος του κόστους το επωμίζονται τα κράτη μέλη. Η κοινοτική συνεισφορά είναι συνολικά σαφώς κατώτερη του 5%.

6.2. Επιδότηση για κοινή συγχρηματοδότηση με άλλες πηγές του δημοσίου και/ή του ιδιωτικού τομέα

Έγκριση της σχετικής επιδότησης: κοινή συγχρηματοδότηση με το δημόσιο τομέα (εθνικές στατιστικές υπηρεσίες).

6.3. Επιδότηση επιτοκίου: ουδεμία

6.4. Λοιπές πτυχές: ουδεμία

7. Δημοσιονομικός αντίκτυπος επί των πιστώσεων που διατίθενται για τις ενέργειες (μέρος Β του προϋπολογισμού)

7.1. Μέθοδος υπολογισμού του συνολικού κόστους της ενέργειας:

(σε χιλιάδες ECU)

Δράση	Σημείωση	1995	1996	1997	1998	1999	ΣΥΝΟΛΟ
1.Εγχειρίδιο για την τήρηση των περιβαλλοντικών λογιστικών στοιχείων		(δ)	300	(π.ν.)	(π.ν.)	(π.ν.)	300
2. Ευρωπαϊκό σύστημα δευτεών άσκησης περιβαλλοντικών πιέσεων		(δ)	2400	2300	500	500	5700
3. Ολοκληρωμένοι οικονομικοί και περιβαλλοντικοί δείκτες	(α)	(π.ν.)	(π.ν.)	(π.ν.)	(π.ν.)	(π.ν.)	(π.ν.)
4.Τήρηση περιβαλλοντικών περιφερειακών λογιστικών στοιχείων		(δ)	1000	2000	2000	2000	7000
5.Έρευνες αναφορικά με την εκτίμηση των ζημιών και τις τεχνικές χρηματικής αποτίμησης	(β)	(π.ν.)	(π.ν.)	(π.ν.)	(π.ν.)	(π.ν.)	(π.ν.)
6. Οριζόντιος συντονισμός	(γ)	(π.ν.)	(π.ν.)	(π.ν.)	(π.ν.)	(π.ν.)	(π.ν.)
ΣΥΝΟΛΟ		(δ)	3700	4300	2500	2500	13000

Σημειώσεις:

(α) δεν χρειάζεται να δεσμευθούν πρόσθετες λειτουργικές πιστώσεις

(β) αναμένεται ότι η δράση αυτή θα χρηματοδοτηθεί από πιστώσεις του κεφαλαίου Β6

(γ) δεν χρειάζονται πρόσθετοι πόροι

(δ) προπαρασκευαστικές δραστηριότητες

Οι αναγκαίοι πόροι για την εφαρμογή των δράσεων αυτών θα προσδιοριστούν στο πλαίσιο της ετήσιας διαδικασίας κατάρτισης του προϋπολογισμού, υπό το φως των πόρων που είναι διαθέσιμοι στο πλαίσιο της κατηγορίας 3 των δημοσιονομικών προοπτικών.

7.2 Διοικητικές δαπάνες που θα συμπεριληφθούν στο μέρος Β

(σε χιλιάδες ECU)

Κατηγορία δαπανών	1995	1996	1997	1998	1999	ΣΥΝΟΛΟ
Συνεδριάσεις εμπειρογνομόνων	200	200	200	200	100	900
Διασκέψεις	100	100	100	200	100	600
Δημοσιεύσεις και πληροφόρηση	-	100	100	100	100	400
ΣΥΝΟΛΟ	300	400	400	500	300	1900

7.3 Ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα πιστώσεων για τις αναλήψεις υποχρεώσεων και για τις πληρωμές

(σε χιλιάδες ECU)

	1996	1997	1998	1999	ΣΥΝΟΛΟ
Ανάληψη υποχρεώσεων	3700	4300	2500	2500	13000
Πληρωμές					
1996	2000				2000
1997	1700	2100			3800
1998		2200	1000		3200
1999			1500	1000	2500
2000 και μετέπειτα				1500	1500

8. Ποιά μέτρα για την καταπολέμηση της απάτης σχεδιάζεται να ληφθούν στην πρόταση της ενέργειας;

Τα συμβόλαια και οι συμβάσεις που καταρτίζονται από την Επιτροπή, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που καταρτίζονται με τις εθνικές στατιστικές υπηρεσίες, συνάπτονται με βάση την παράδοση συγκεκριμένων προϊόντων: δεν γίνονται πληρωμές, έως ότου παραδοθούν τα συγκεκριμένα προϊόντα. Με τη διατήρηση τακτικών επαφών με τους αντισυμβαλλομένους εξασφαλίζεται η διεκπεραίωση του έργου με βάση τις κατευθυντήριες γραμμές που καθορίζονται στη σύμβαση.

9. Στοιχεία της ανάλυσης κόστους-αποτελεσματικότητας:

9.1.1 Ειδικότεροι αντικειμενικοί στόχοι :

Στους τομείς των περιβαλλοντικών δεικτών και των περιβαλλοντικών περιφερειακών λογαριασμών

- ανάπτυξη της σχετικής μεθοδολογίας
- επόνηση πρότυπων μελετών σε επιλεγμένα κράτη μέλη, με στόχο τη δοκιμή στοιχείων της μεθοδολογίας
- δημοσίευση της εγκεκριμένης, εναρμονισμένης μεθοδολογίας, η οποία πρέπει να ενσωματώνεται εκεί που αυτό κρίνεται αναγκαίο στους μηχανισμούς νόμιμης παρέμβασης,
- περισυλλογή των πρόσθετων στοιχείων που χρειάζονται για την ένταξη των προβληματικών περιβαλλοντικών πτυχών στις στατιστικές για τους ευρύτερους οικονομικούς τομείς (ενέργεια, βιομηχανία, γεωργία, δασοκομία, αλιεία, μεταφορές κλπ)
- τακτική παράθεση των δεικτών και των περιφερειακών λογαριασμών
- διάδοση των αποτελεσμάτων και των πληροφοριών σχετικά με τη μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε

9.1.2 Δικαιούχοι:

- Θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κυβερνήσεις των κρατών μελών, επιχειρήσεις, όργανα λήψης αποφάσεων
- Ερευνητικά ιδρύματα, πανεπιστήμια
- Μη κυβερνητικοί οργανισμοί που ασχολούνται με τα περιβαλλοντικά ζητήματα.

9.1.3 Παρακολούθηση και αξιολόγηση της ενέργειας:

Οι δράσεις που προβλέπεται εδώ να υλοποιηθούν θα καλυφθούν από τη διαδικασία παρακολούθησης και αξιολόγησης που εφαρμόζεται για το στατιστικό πρόγραμμα 1993-1997.

10. Διοικητικές δαπάνες (Μέρος Α του προϋπολογισμού)

10.1. Πρόκειται η προτεινόμενη ενέργεια να οδηγήσει σε αύξηση του προσωπικού της Επιτροπής;

Όπως είναι ευνόητο, για κάθε αύξηση του προσωπικού σε ένα ιδιαίτερο τομέα εκτέλεσης του έργου ισχύουν οι κανονικές διαδικασίες του προϋπολογισμού, που συνεπάγονται τη λήψη της σχετικής απόφασης από την αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή σχετικά με τη διάθεση των ανθρώπινων πόρων ή την ετήσια εκ νέου διάθεση πόρων που εγκρίνεται από την αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή. Στον πίνακα που ακολουθεί αναφέρονται οι νέες θέσεις που θα χρειαστούν για την αποτελεσματική εφαρμογή των δράσεων που καλύπτει το παρόν δημοσιονομικό δελτίο.

(Μόνιμοι Υπάλληλοι)

	1995	1996	1997	1998	1999	ΣΥΝΟΛΟ
Δράση 2			1B			1B
Δράση 4		1A				1A
ΣΥΝΟΛΟ		1A	1B			2(1A, 1B)

10.2. Αναφέρετε τον αριθμό του προσωπικού και το ποσό των διοικητικών δαπανών που συνεπάγεται η προτεινόμενη ενέργεια. Επεξηγήστε την μέθοδο υπολογισμού:

(σε ECU)

	Σημειώσεις	1995	1996	1997	1998	1999	Σύνολο
Δαπάνες προσωπικού (Τίτλος A-1)	(α)		70000	140000	140000	140000	490000
Λειτουργικές δαπάνες (Τίτλος A-2)							
Σε συνδυασμό με νέες θέσεις :	(β)		20000	40000	40000	40000	140000
Λοιπές δαπάνες (A-250)	(γ)	(π.ν)	40000	40000	40000	40000	160000
ΣΥΝΟΛΟ		(π.ν)	130000	220000	220000	220000	790000

Σημειώσεις:

(α) Όπως γίνεται αποδεκτό, το μέσο κόστος κάθε θέσης ανέρχεται σε 70000 ECU (με βάση την κλίμακα B2)

(β) Όπως γίνεται αποδεκτό οι συναφείς λειτουργικές δαπάνες για μια θέση ανέρχονται σε 20000 ECU

(γ) Για δύο συνεδριάσεις των ομάδων εργασίας ετησίως με συμμετοχή δύο κυβερνητικών εμπειρογνομόνων ανά κράτος μέλος

ISSN 0254-1483

COM(94) 670 τελικό

ΕΓΓΡΑΦΑ

GR

16 10 14

Αριθ. καταλόγου : CB-CO-94-706-GR-C

ISBN 92-77-84531-7

Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων
L-2985 Luxembourg